

Vit høvdu avtalað við Mariu Ellefsen at hittast í Hoydølum mikudagin. Og klokkan 15 stundisliga kom hon við bilinum beint úr Vágum, har hon hevur verið í seinastuni og repeterað heima hjá foreldrunum.

Sunnvør Danielsen, hjálparlærarin hjá Mariu, er eisini komin niðan í skúlan, og vit fara øll upp á ovastu hædd, har fleiri flokkar í hesum døgum eru til próvtøku. Ein floksfelagi hjá Mariu, sum ikki hevur somu lærugreinir nú, kemur ovurhondsfeigin leypandi. Hon hevur fingið 13. Ein genta røksar eina løtu við Mariu og prátar um alt, ið henda skal, tá tær verða lidnar.

Væl gongur at práta, sjálvt um Maria ikki hoyrir eitt orð.

- Hon er serliga løtt at skilja, tí hon tosar so týðiliga, sigur Maria, sum dugir sera væl at lesa á munnum. Tá fólk also gera sær ómak.

TVÆR FERÐIR AFTRAT

Maria skal upp til tvær próvtøkurafrat, í biologi og í søgu. Og 25. juni fær hon saman við øllum hinum handað sítt HF-próg. Maria tekur fult prógv og tvær lærugreinir útyvir.

Maria Ellefsen, sum er 19 ára gomul, var ikki fødd deyv, men foreldrin varnaðust brekið, longu tá hon var litil smágenta. Fyrr hoyrði hon tó eitt sindur, og tað er orsøkin til, at hon dugir væl at tosa.

Fólkaskúlan gekk Maria í Sandavági, har hon hevði hjálparlærara og ymsk hjálpartól. Men tá hon skuldi í framhaldsdeildina, vildi hon til Havnar.

- Tá vildi eg sleppa at uppliva okkurt nýtt, og eg helt meg ikki koma víðari við bara at ganga í skúla í Vágum, sigur hon. 8., 9. og 10. flokk tók hon so á Skúlanum á Trøðni, har hon treivst væl. Og fyri hana bar tað so væl á, at tæy vóru fleiri deyvur javnaldrar.

VILDI Í HOYDALAR

Maria hevði hug at útbúgva seg meira, tá hon var liðug á Skúlanum á Trøðni. Hini deyvum, sum hava fingið sær útbúgving, eru farin til Danmarkar at ganga í skúla. Men Maria vildi ikki gera sum øll hini. Hon vildi verða í landinum og fara í Hoydalar. Eisini fyri at prógva, at tað ber til hjá deyvum at ganga í skúlaher. Og kundi hon koma gjøgnum útbúgvingina, fór tað at verða lættari hjá teimum deyvum, sum koma aftaná.

Saman við leiðsluni á Skúlanum á Trøðni avgjörði

Maria og Sunnvør eru sum tvær gamlar vinkonur. Tær hava eisini kenst líka síðan Maria gekk á Skúlanum á Trøðni. Nú hava tær strevað seg gjøgnum HF-skeiðið og kundu væl báðar farið til próvtøku.

Maria hevur sterkan vilja

Maria Ellefsen úr Sandavági fær 25. juni HF-prógvið handað. Hon er tann fyrsta deyv, sum tekur HF-próg í Føroyum. - Eg vil fegin vísa, at tað ber til at fáa sær útbúgving hóast slíkt brek, sigur hon

hon at søkja í Hoydalar. Hon bað um at fáa lærara sín, Sunnvør Danielsen, við í skúlan sum hjálparlærara, og tað varð henni játtað. Sunnvør varð lænt út til at hjálpa Mariu.

IKKI LÆTT HJÁ LÆRARUNUM

Var tað eitt umskifuð fyri Mariu at koma í Hoydalar av Skúlanum á Trøðni, var tað heldur ikki heilt lætt hjá lærarunum í Hoydølum, tí teir vistu ikki rættiliga, hvussu teir skuldu bera seg at.

- Til dømis spurdi ein teirra meg, um eg ikki kundi seta meg aftast, men eg mátti sita undir liðini á Mariu, tí eg var tolkur og skuldi hjálpa henni, sigur Sunnvør.

Maria viðgongur, at tað var eitt sindur torført í fyrstani. Summir lærarar finga seg ikki rættiliga til at tosa beinleiðis til hennara,

men tosaðu gjøgnum Sunnvør. Tað sama var við næmingunum, sum heldur ikki vóru vanir við at umgangast deyv fólk. Men tað kom alt so við og við, og tá ein mánaður var farn, kendust øll væl, og so gekk tað.

Á Skúlanum á Trøðni tosaðu øll teknmál, og har bar til at fáa alt í undirvísingini við. So lætt var tað ikki í Hoydølum, tí undirvísingin varð ikki broytt orsakað av Mariu.

RINGT AT VERA FORVITIN

- Tað var eitt sindur keðiligt í Hoydølum, tá eg ikki fekk alt við, sigur Maria. Og Sunnvør leggur aftrat:

- Ikki minst tá man er so forvitin sum Maria!

Tað vóru lærarar, sum gjördu sær ómak, tosaðu týðiliga og bendu sær beint til hennara. Aðrir gloymdu

tað og tosaðu, meðan teir vendu sær móti talvuni. Summir tosaðu ikki nógv týðiliga, so Maria ikki sá, hvat teir søgdu. Tá mátti Sunnvør umseta fyri henni.

- Ringast var at fylgja við, tá tæy tosaðu um okkurt, og øll róptu í munnin á hvørjum øðrum. Tá bar eisini illa til hjá Sunnvør at umseta. Vit skrivaðu so stikkorð niður og tosaðu um tað aftaná, sigur Maria.

Viðhvørt verða filmir nýttir í undirvísing. Varð eingin tekstur, bað Maria læraran um at skriva sær ein samandrát av tí, ið sagt varð. Tað kom ikki øllum lærarum til hugs. Ljóbónd hava ikki verið so nógv nýtt í hennara flokki, tí betur fyri hana. Felagstímunum við fyrilestrum og røðum fekk hon lítið burtúr. Og heilt læ var tað heldur ikki at luttaka í orðaskiftinum í samfelagsfaki, tí deyv frættu ikki líka nógv sum hoyrandi um, hvat hendir í

samfelagnum. Útvarpstíðindi hoyra tæy ikki. Tíðindini í Degi og Viku eru ikki tekstað, bløðini skriva ikki alt, og deyvatiðindini í sjónvarpinum eru ov stutt og ofta gomul eisini.

Men annars bar væl til.

LÆTT VIÐ AT LÆRA MÁL

- Um Maria hevði hoyrt, var hon helst farin á málsligu deild í studentaskúlanum, tí tað liggur væl fyri hjá henni at læra mál, sigur Sunnvør. Tað er tó torført hjá Mariu at úttala øll ljóðini í fremmandu málunum. Hon fær nú eitt HF-próg, sum hevur líka nógv matematiskar sum málsligar lærugreinir. Hon hevur ilt við at taka nakra lærugrein fram um aðra, men matematikkina dámar henni minst.

Hon hevur havt trý ár um at fáa HF-prógvið. Tað var

so nógv at lesa, Sunnvør skuldi eisini lesa alt, og tá Maria so vildi hava tvær lærugreinir eyka, avgjördu tær at brúka trý ár. Annars var vandi fyri, at hon fór at fløkjast í øllum lærugreinunum.

Sunnvør hevur ikki bara virkað sum tolkur hjá Mariu. Hon hevur skulað lisið alt tað sama sum Maria, tí umframt at umseta hevur hon eisini hjálpt henni við at skilja innihaldið.

- Sunnvør kundi tað sama sum eg farið til próvtøku, heldur Maria. Tað vildi Sunnvør kortini ikki, tí hon einki at brúka eitt slíkt prógv til. Men okkurt nýtt hevur hon lært.

- Hevur tað ikki verið strævið at fylgt við?

GOTT AT HAVA SUNNVØR VIÐ

- Tað er nógv at lesa. Í so máta var tað ikki óðrvisi hjá mær enn hjá hinum. Strævið hevur tað verið, men tað hevði verið uppafur strævnari, hevði eg ikki hjálparlærara. Tibetur hendi tað bar tvær ferðir, at Sunnvør ikki kundi koma í skúla, tí hon hevði forfall. Tað vóru í hvussu er strævnir dagar, sigur Maria.

Sum flestu onnur hevur Maria av og á verið skúla-troytt. Kanska eisini tí tað var so strævið. Í vár upp undir próvtøkuna bar av, tá var hon við at tveita frá sær, men so mátti Sunnvør taka í hana.